

Биба Н. М.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТУРА США ТА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Майже в усіх сучасних державах слово «адвокат» має однакове значення. Сьогодні модель функціонування адвокатури США є однією із найпрогресивніших. Адвокатська діяльність сформувалася для захисту, представництва та здійснення юридичної допомоги людям. Вона регулюється звичаєм, прецедентним правом та корпоративними нормами. Адвокати в США здійснюють захист інтересів обвинувачених в кримінальних справах та представництво сторін в цивільних справах. Так, як адвокатура США відноситься до англо-американської правової сім'ї, можна говорити про те, що важливим джерелом адвокатського права – є рішення судів. Для того, щоб отримати право займатися адвокатською діяльністю, у більшості штатах потрібно скласти іспити, які організовуються судами. Умови допуску до зайняття адвокатською практикою та її принципи, призначаються зазвичай Верховним судом штату, проте допуск до зайняття такою діяльністю вирішується комісією з допуску до адвокатури. Система адвокатури США представлена адвокатськими асоціаціями штатів, що формують загальнодержавну Американську асоціацію адвокатів. Вона об'єднує всіх адвокатів, є вищим самоврядним органом адвокатів у США. Керівним її органом є палата делегатів Асоціації Загалом, за даними Американської асоціації адвокатів, у 2012 році було зареєстровано понад 1268011 адвокатів. В США відсутній який-небудь правовий акт, який вміщає в собі всі права та обов'язки адвоката в судовому процесі. Незважаючи на це, норми адвокатського права, насамперед, беруть свій початок саме від справ: «Міранда проти штату Арізона», «Брюер проти Вільямса», «Гідеон проти Уейнтрайта» [3]. У 1966 р. у рішенні справи «Міранда проти штату Арізона» Верховний суд поклав на владу штатів обов'язок вжити чітко виражені заходи для захисту прав особи від можливих порушень з боку поліції.

Ці права включають:

- 1) право не давати свідчення;
- 2) право отримувати роз'яснення про те, що все, що особа заявить поліції, може бути і буде використано проти неї в суді;
- 3) право на користування послугами адвоката-захисника до або під час допиту;
- 4) право на призначення адвоката-захисника у разі нестачі в особи коштів.

Нині адвокатура України переходить на якісно новий етап розвитку, який, перш за все, знаходить своє вираження у Конституції України та Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». На відміну від

правової системи США, Україна за більшістю ознак відноситься до германороманської правової сім'ї, джерелами якої є нормативно-правові акти, міжнародні договори, правові звичаї, судова практика та ін. Адвокатура відіграє найважливішу роль у забезпеченні права на правову допомогу, оскільки саме вона згідно з Конституцією України діє із метою реалізації права на захист від обвинувачення і надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах[1]. Зростання ролі адвоката в сучасній правовій системі розглядається як один із способів обмеження державної влади, за допомогою створення та функціонування окремого правозахисного інституту. При виявленні бажання стати адвокатом, особа має право звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі – КДКА) за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту. Особі, яка склала цей іспит КДКА протягом десяти днів безоплатно видає свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту. Досі тривають дискусії щодо становлення правового статусу адвоката в суспільстві. Класичним є визначення того, що адвокатура є незалежною, професійною та самоврядною організацією. Але не всі розуміють чому саме незалежність є першим і головним принципом

Сьогодні, в умовах реалізації цього закону існує багато першочергових завдань, які потребують негайного вирішення. Законом передбачено запровадження певних реформ у адвокатській професії, зокрема: створення централізованих органів адвокатського самоуправління; прийняття нових правил адвокатської етики; підвищення кваліфікації адвокатів тощо. Неодноразово доводиться спостерігати за порушеннями вищезазначених проблем, тому перелічені нововведення потрібні та на часі.

Підсумовуючи вищезгадане, можна дійти висновку, що адвокатура США врегульована за допомогою судових прецедентів та може мати наднаціональний рівень правового регулювання. Україна в свою чергу, врегульована нормативно-правовими актами, зокрема на конституційному та законодавчому рівнях. Юридична професія в США – це соціально впливова, самоврядна, престижна і дохідна професія[4]. Нині в Україні формується нове покоління юристів. Навчаючись свого, воно не повинно цуратися чужого – іноземного досвіду. Таким, зокрема є досвід юридичної професії та освіти в США. Інститут адвокатури України повинен стати однією з провідних структур суспільства, здатною ефективно контролювати додержання органами державної влади прав і законних інтересів людини. Становлення України як правової держави та утвердження в ній дії верховенства права зумовлює зростаючу роль правництва.

Список використаної літератури:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996, No 30, ст. 141. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність :Закон України від 05.07.2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

3. Вільчик Т. Б. Адвокатура як інститут реалізації права на правову допомогу : порівняльно-правовий аналіз законодавства країн Європейського Союзу та України. 2016.URL:<http://surl.li/dnawb>

4. Личенко І. Загальні засади організації та функціонування адвокатури зарубіжних країн. 2020. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21534/26.pdf>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Храпенко Олена Олегівна**